

Quick scan ecologie sportpark te Dieren

Quick scan ecologie sportpark te Dieren

Auteur P.J.H. van der Linden

Opdrachtgever Search Milieu
Projectnummer 10.102

Ingen januari 2010

foto omslag locatie voor nieuwbouw met de bestaande bebouwing op de achtergrond

Els & Linde B.V.
Dr. A.R. Holplein 1
4031 MB Ingen
tel: 0344 - 642517
fax: 0344 - 600832
mob: 06 - 27564247
e-mail: vanderlinden@elsenlinde.nl

Inhoud

Inleiding	4
Beschrijving	5
Waarnemingen	10
Conclusie en advies	12
Literatuur	13

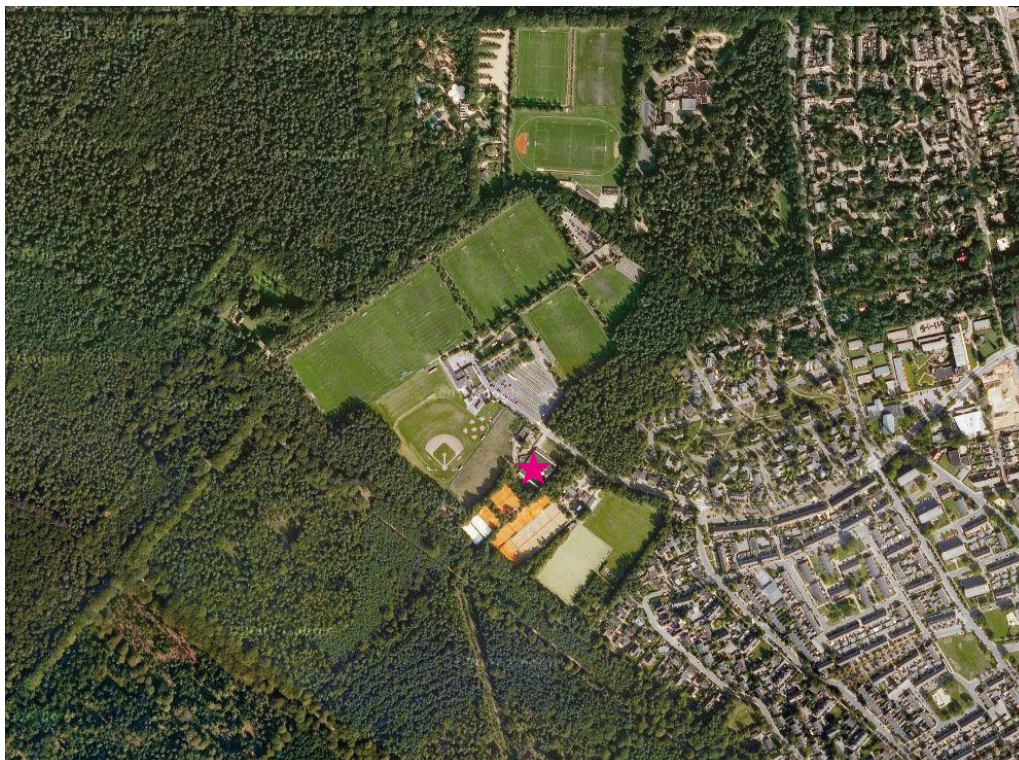
Inleiding

De gemeente Rheden is bezig met de voorbereidingen voor de bouw van een centrum, waarin sport, health en wellness worden gecombineerd. Onder “sport” vallen activiteiten als fitness, aerobics, spinning, vechtsporten, zwemmen. Onder “health” vallen de activiteiten, die samen met een praktijk voor fysiotherapie worden ontwikkeld en onder “wellness” valt het saunadeel. Om de bouw mogelijk te maken is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk. Ten behoeve van de ruimtelijke procedure is een onderzoek in het kader van de Flora en Faunawet nodig.

Gezien de ligging, de aard en omvang van het plan geeft een quick scan voldoende inzicht in de aanwezige soorten en de eventuele schade aan de beschermde soorten. Om een goede indruk te krijgen van het gebied is op 14 januari 2010 door een ecooloog een bezoek gebracht aan het terrein.

Het voormalige zwembad op het terrein is recent gesloopt en de bodem is gesaneerd. Gezien de ligging en de bodemopbouw is de kans op een pioniervegetatie waarin beschermde soorten aanwezig zijn zeer klein. De sneeuw was hierdoor geen belemmering voor een juist oordeel. Het voordeel van de sneeuw was dat sporen van dieren eenvoudig herkenbaar waren.

Ligging van het plangebied (rode ster) aan de westrand van Dieren.

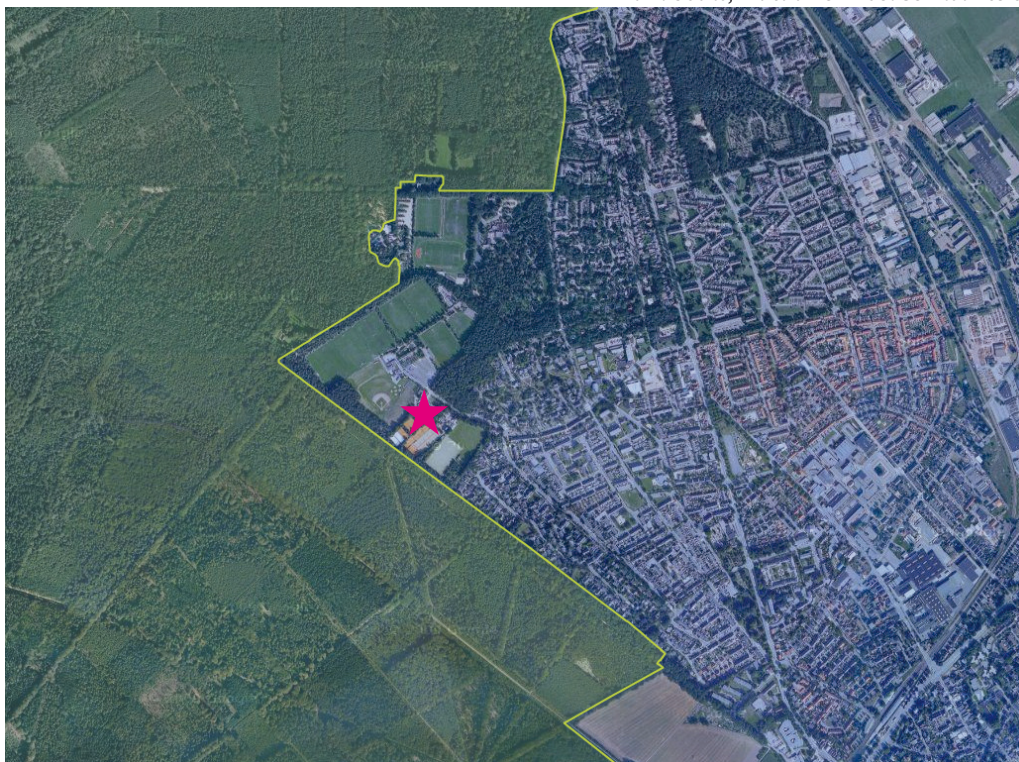

Beschrijving

Het plangebied is onderdeel van een sportpark en ligt aan de westzijde van de bebouwde kom Dieren. Op het sportpark zijn verschillende sportvelden en functionele gebouwen aanwezig. De Admiraal Helfrichlaan, waaraan het plangebied ligt, vormt op het sportpark een parkeerlus. Aan de overzijde van de weg is een bos aanwezig. Langs de zuid- en westrand van het plangebied staat een brede rij bomen, van overwegend grove den (*Pinus sylvestris*). De bomenrij en het bosje staan in verbinding met het Natura 2000-gebied Veluwe. Beide vormen, samen met een kleine villawijk, een ecologische verbinding tussen de Veluwe in de west en de noordzijde van Dieren. Deze verbinding is geen 'officiële' schakel tussen het natuurgebied, maar functioneert waarschijnlijk wel als zodanig. Deze verbinding maakt tevens, dat rekening gehouden moet worden met min of meer frequente aanwezigheid van soorten waarvoor de Veluwe is aangewezen.

Het Natura 2000-gebied Veluwe is voor een grote verscheidenheid aan soorten en habitats aangewezen (tabel 1). In de directe omgeving van het plangebied zijn de soorten van bossen waarschijnlijk tot zeer waarschijnlijk aanwezig. Uit de inhaalslag, die is uitgevoerd om een actueler inzicht te krijgen in de verspreiding van de soorten van de Habitatrichtlijn, is gebleken dat in de omgeving

Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied Veluwe. Bron: Ministerie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
Habitattypen								
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	--	>	>			6.08	6.09
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	-	=	=			6.08	6.09
H2330	Zandverstuivingen	--	>	>			6.08	6.09
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	=	=				
H3160	Zure vennen	-	=	>			6.03,W	
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten	-	>	>			5.01,W	
H4010A	Vochtige heiden	-	>	>			6.09	
H4030	Droge heiden	--	>	>			6.08	6.09
H5130	Jeneverbesstruwelen	-	=	>			6.09	
H6230	Heischrale graslanden	--	>	>			6.09	
H6410	Blauwgraslanden	--	>	>				
H7110B	Actieve hoogvenen	--	>	>			6.04,W	
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	-	>	>				
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	-	>	=				
H9160A	Eiken-haagbeukenbossen	--	>	=				
H9190	Oude eikenbossen	-	>	>			6.13	
H91E0C	Vochtige alluviale bossen	-	>	>				
Habitatsoorten								
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>			
H1083	Vliegend hert	-	>	>	>		6.13	
H1096	Beekprik	--	>	>	>			
H1163	Rivierdonderpad	-	>	=	>			
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=			
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=			
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=	=		5.01, W	
Broedvogels								
A072	Wespendief	+	=	=		150		
A224	Nachtzwaluw	-	=	=		610	6.08	6.12
A229	IJsvogel	+	=	=		30		
A233	Draaihals	--	>	>		100	6.08	6.12
A236	Zwarte Specht	+	=	=		430		
A246	Boomleeuwerik	+	=	=		2400		
A255	Duinpieper	--	>	>		40	6.08	6.12
A276	Roodborsttapuit	+	=	=		1000		
A277	Tapuit	--	>	>		100	6.08	6.12
A338	Grauwe Klauwier	--	>	>		40		

Tabel 1. Essentietabel voor het Natura 2000-gebied Veluwe. Bron: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

van Dieren nog een populatie van het vliegend hert (*Lucanus cervus*) voorkomt (Kalkman & Wijdevan 2003). Dit insect is door haar leefwijze gebonden aan de aanwezigheid van oude eikenbossen. In de directe omgeving en op het plangebied staan geen (oude) eiken. Het voorkomen van het vliegend hert is daarmee uitgesloten. De overige habitattypen en habitatsoorten (zie tabel 1) treffen in de omgeving evenmin een geschikt leefgebied. Er zijn daarom geen effecten op de instandhoudingsdoelen van de Veluwe te verwachten.

Het Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel ligt op grotere afstand, waarbij tevens de bebouwing van Dieren tussen het beschermde gebied en het plangebied ligt. Invloed op dit Natura 2000-gebied is daarom volledig afwezig. Hier wordt niet verder ingegaan op de kwaliteiten en doelstellingen van de Uiterwaarden IJssel. Er zijn absoluut geen effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000 gebied Uiterwaarden IJssel.

De gebieden die binnen de ecologische hoofdstructuur vallen liggen op relatief grote afstand van het plangebied. De Natura 2000-gebieden zijn echter ook onderdeel van de ecologische structuur in Nederland, maar de bescherming hiervan wordt via de natuurbeschermingswet 1998 geregeld. Uit informatie van de provincie Gelderland blijkt dat voor de omgeving een zeer terughoudende doelstelling is, die niet boven de Natura 2000 uitstijgt. Er is geen reden te veron-

Ligging van het Nationaal Park (rood) en Nationaal Landschap (oranje) ten op zichte van het plangebied (ster).

derstellen dat er een negatief effect is te verwachten op de kwaliteiten van de ecologische hoofdstructuur.

Het plangebied ligt binnen het Nationaal Landschap Veluwe en op geringe afstand van het Nationaal Park Veluwezoom. Volgens de provincie Gelderland en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is het doel van de aanwijzing van de Nationale Landschappen dat de kwaliteit van het landschap in deze gebieden wordt behouden en versterkt. Er is geen sprake van nieuw beleid of een nieuw toetsingskader. Alleen een stimuleringsregeling is aan de orde. Het landschap van de Veluwe, van stuifzanden tot aan rivier- en randmeerkust, krijgt een kwaliteitsimpuls. De plannen voor het sportpark te Dieren geven geen enkele verstoring op de kwaliteiten van de Veluwe; i.c. bossen, heidevelden, stuifzanden en landgoederen.

Waarnemingen

Tijdens het veldbezoek was het terrein bedekt met een matig dikke laag sneeuw. Delen van de vegetatie waren alleen zichtbaar als deze boven de sneeuw uitstak (bomen, struiken en hoge kruiden). Aangezien het toenmalige zwembad recent is gesloopt en de bodem gesaneerd is binnen het plangebied alleen een pioniervegetatie van droge voedselarme zandgronden te verwachten. De belangrijkste behoren tot de klasse der droge graslanden op zandgrond (*Koelerio-Corynephoretea*). De verschillende goed ontwikkelde vegetaties uit deze klasse zijn vrij zeldzaam. Er worden echter weinig tot geen beschermde soorten in aangetroffen.

De kans op beschermde planten is vrijwel uit te sluiten. Hondskruid (*Anacamptis pyramidalis*) een van de twee mogelijke beschermde soorten is voor zijn verspreiding beperkt tot de kustduinen en Zuid-Limburg. Steenanjer (*Dianthus deltoides*), de tweede beschermde soort uit droge graslanden, groeit in meer grazige vegetaties. De steenanjer heeft tevens een weinig bestendig voorkomen.

De met bomen begroeide randen hebben plaatselijk braam (*Rubus fruticosus*) als ondergroei. De boomlaag bestaat vrijwel uitsluitend uit grove den. De bomenrij kan als een zwak ontwikkelde zoom of mantelvegetatie beschouwd worden. In deze strook zijn geen beschermde planten te verwachten.

Sporen van bunzing in de sneeuw.

In de sneeuw zijn sporen van bunzing (*Mustela putorius*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en bosmuis (*Apodemus sylvaticus*) aangetroffen. Vooral van het konijn zijn veel sporen aanwezig. Alle drie de soorten staan op tabel 1 van de Flora en Faunawet, dat betekent dat de soort beschermd is maar dat geen ontheffing nodig is. De algemene zorgplicht is van toepassing. In de rij bomen kunnen en zullen verschillende vogels broeden en mogelijk verschillende insecten van bosranden voorkomen. De kans op aanwezigheid van het vliegend hert is uit te sluiten omdat er geen eikenstobben aanwezig zijn.

De bomenrij zal waarschijnlijk functioneren als geleiding en migratieroute van verschillende bosbewoners. Met grote waarschijnlijkheid is eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) en boommarter (*Martes martes*) min of meer frequent aanwezig. Van de eekhoorn zijn in het bosje aan de overzijde van de weg nesten aangetroffen. De boommarter wordt regelmatig in de omgeving waargenomen (mond.med. Chr. Achterberg – Boommarterwerkgroep). Als de bomenrij blijft staan en er geen verlichtingsbronnen naast de bomenrij staan zal er geen effect zijn voor het functioneren als migratieroute voor bosbewoners.

In het bosje is gezocht naar potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. Deze zijn echter niet aangetroffen. Het bosje en het sportpark als zodanig worden (mogelijk) gebruikt als jachtgebied. De jachtgebieden worden echter – met uitzonderingen – niet als vaste verblijfplaats beschouwd. De kans dat de bomenrij langs het plangebied als migratieroute voor vleermuizen wordt gebruikt is zeer klein. Zolang er geen verlichting van de bomenrij wordt voorzien zullen de vleermuizen ook geen hinder ondervinden van de nieuwbouw.

De verlichting vanuit de nieuwbouw zal niet uitstijgen boven het gebruikelijke niveau in een bebouwde kom. De kans op verstoring door de verlichting binnen het gebouw (uitstraling door de vensters) wordt als marginaal beoordeeld. Overwogen kan worden om voorzieningen aan te brengen waardoor de uitstraling nog verder wordt verlaagd.

In de houtsingel zullen waarschijnlijk verschillende vogels broeden. Er is echter geen aanleiding om te veronderstellen dat er vogels met een vaste verblijfplaats (roofvogels, uilen en enkele andere soorten) aanwezig zijn. Er zijn geen geschikte plekken voor die soorten in de houtsingel en er zijn geen sporen van verblijfplaatsen aangetroffen.

Het plangebied is onderdeel van een sportpark. Tussen de bossen van de Veluwe en het plangebied liggen tennisvelden. Dat maakt dat de kans op beschermde reptielen (zandhagedis of gladde slang) zeer klein tot verwaarloosbaar is. Het plangebied is in ieder geval geen geschikt leefgebied voor deze dieren.

Er is geen oppervlaktewater in de nabije omgeving zodat ook de aan water gebonden soorten niet aanwezig kunnen zijn.

Conclusie en advies

Op het plangebied zijn geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten. De brede rij bomen langs het perceel functioneert mogelijk als migratieroute voor verschillende bosbewoners. Verder zullen er in de bomen zeer waarschijnlijk vogels broeden. In het bos aan de overzijde van de weg is een nest van de eekhoorn aangetroffen. Tot slot zullen waarschijnlijk op het sportpark vleermuizen op insecten jagen.

Als de volgende adviezen worden opgevolgd is geen ontheffing ex artikel 75 Flora en Faunawet noodzakelijk en kan de nieuwbouw worden uitgevoerd.

- start van de nieuwbouw buiten het broedseizoen van vogels
- geen verlichting van de rij bomen
- instandhouding van de rij bomen met ondergroei
- vangen en verplaatsen van de konijnen binnen het plangebied als de burcht onder of pal naast de nieuwbouw ligt (zorgplicht).

Aangezien er - met enkele voorzorgsmaatregelen - geen ontheffing ex artikel 75 Flora en Faunawet noodzakelijk is, is een aanvullend en afdoend onderzoek niet noodzakelijk.

Nabij het plangebied zijn verschillende beschermde gebieden aanwezig. De belangrijkste is de bescherming als natura 2000 gebied van de Veluwe. Echter geen van de kwalificerende habitats of de habitatsoorten worden aangetroffen vlakbij de bebouwde kom. Er is geen externe werking te verwachten vanuit een sporthal. Kortom er is geen enkel negatief effect te verwachten op de doelstellingen van de Natura 2000.

Het Natura 2000 gebied is tevens als ecologische hoofdstructuur beschermd. Ook deze wordt niet gehinderd of geschaadt door het voronemen.

Tot slot ligt in de nabijheid het Nationaal landschap Veluwe. Een Nationaal Landschap beoogt de landschappelijke kwaliteit te behouden en verbeteren. Er is echter geen apart toetsingskader voor ontwikkeld. Aangezien het een bescheiden ontwikkeling is en het op een bestaand sportveld ligt is geen enkel negatief effect op de kwaliteit van het landschap te verwachten.

Aanvullend op bovenstaand wordt geadviseerd om te voorkomen dat er (veel) strooilicht vanuit de nieuwbouw wordt komt. In ieder geval moet terughoudend gebruik worden gemaakt van extra buitenverlichting.

Literatuur

- Kalkman, V. & S. Wijdeven (2003) Het vliegend hert in Gelderland. Resultaten 2003. EIS/Alterra, Leiden/Wageningen.